

Vehbi Bala

Gjaku i falun

Poem

NDERMARRJA SHITETERORE E BOTIMEVE
TIRANE 1955

12
BLC

891.983

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETTI"
S H K O D E R

Vehbi Bal.

N^o Inv. Rep.

45089
S. A. Sh

K
d

Gjaku i falun

Poem

Laguna

Vaksan

BIBLIOTEKA

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
S H K O D E R

RMARRJA SHETËRORE E BOTIMEVE
TIRANË 1955

Tirazhi 4000

Stash 2204 - 52

Shtypur në Stabillimentin «MIHAL DURI» — T

1.

Ka ra dielli e ka marr' dhenë,
dielli i gushtit se ç'po nxen
arë e fusha dhe livadhe
n'ato dit të punës s'madhe.
Më një gardh që ndan dy arë,
se ç'u ndezën dy bujçarë —
nuk qe dielli që i ndezi,
por qe gardhi ngatrrëstar —
Zek Sadrija e Smajl Elezi.

Zek Sadrija burrë i shkurtë,
zemërbardhë e mendjeurtë,
trim i njohun kah malsija,
por i lodhun nga vorfnija,
një kasoll' veç i kish nodhë
dhe një arë dy ditarë.
Zek Sadrija në fmini
kishte mbet' jetim ndër fqij,
ishte rritë argat me rrogë
nëpër bjeshkë e sukë e bogë,
e me mund e me kursime
— tue mbledhë thrime thrime —
kishte ble kto dy ditarë
dhe kasollen bash n'at arë.
Porse vetëm s'u jetueka,

vetëm jeta nuk u shkueka,
edhe Zeka, si gjithkushi,
të dyzetat kur i mbushi,
me ca pare që mbështolli,
në kasoll' një nuse solli,
nuse t'mirë edhe puntore
me i ardh' gjithëcka për dore.
Fort e donte Zeka at grue,
se të mbarën i kish pru
e n'krye t'motit i kish falë
si pëllumb të bardh' një djalë.
Burrë e grue me mund jetonin,
arën bashkë ata e punonin
e që vitit n'krye t'i dilnin,
ara tjera qesim mirrnin.
Prandaj thoshin katundarët —
Zeka i ruente dy ditarët,
porsi ruhen sytë e ballit,
e si lshonte për së gjëllit.
Rreth e qark ai kishte thurrë
gardh që t'mos i prishej kurrë
as në verë e as në dimën,
e kushdo që i prishte bimën,
ai me Zekën keq e kishte,
miqësin' me te e prishte,
si ç'e prishi Smajl Elezi, —
Smajl Elezi, ai serbesi.

Me te n'grindje na kish ra
Zek Sadrija për një ka,
që shpesh gardhin ia kish ça.
E t'u ndezën fjalë e fjalë,
qit e prit e mbarë e dalë.

— Lidhe kaun, o po e lidh unë —
foli Zeka dhun' për dhunë.

— Ti s'guxon, o Zek Sadrija,
me m'i prekë gjatë e mija!
Në guxofsh, do t'a pagosh! —
foli Smajli zemërosh.

E kur Zeka kaun e za,
tue e grahë e rrah' me hu,
tjetri alltinë fill e nxuer

e ia zbrazì në krahnuer.
Pushka e par' që bani bam,
Zek Sadrija ra si shkamb.
At-her' Smajli hijen la,
la kasollë e arë e ka,
e që gjaku t'mos e zinte,

hodh një rub' ku Zeka u shtrinte.
Aty afër, nën një lis,
dy fmij lodrën patën nisë:
Shpendi, biri i Zek Sadrisë,
edhe bija e Smajlit, Shega.
Medet lodrën prishi vdekja!
Kur u ndi ai plumb i zi,
kishin mbetë ata dy fmij!...
Shpendi babës n'gjoks i ra,
me lot t'zemrës tue e qa,
me gjam' t'shpiritit e vajtoi,
me duer t'njoma e lëmoi,
porse baba i kishte vdekë.
E vajtoi dhe e vogla Shegë
me lot t'valë e pa një fjalë.

Lajmi ra n'katund rrufe.
Gjith katundi u mblodh atje.
Fort iu dhimbt ai Zek Sadrija —
e qan'burrat, gratë e fmija. . .
Po ku, vallë, asht Shkurta e shkretë
që iu nxi kaq shpejt kjo jetë?
Grueja n'pyll kishte qëllue.
kishte ba një barrë dru,
e kur mbririni në kasollë,
gjet të zezën që i kish ndodhë,
ofshi e u plas aty në derë.
Për at burr' që e kish pas' nderë,
që e kish dash' sa s'desh njeri,
kuku! bani si kumri.
«Mjera unë, o Zek Sadri!
hej-hej!
Mjera unë, o Zek, për ty,

ç'm'i qërrove kta dy sy!
Po kujt Shpendin, oj, ia le?
Po ti si do m'kalbesh n'dhe?

hej-hej!

Kush të vrau, iu thaftë dora,
e shitoftë-o zana e ora!
Se shumë gjamën ma ka ba,
se fort zemrën m'a ka tha!

hej-hej!

Ti ke qen' shtylla e konakut,
ti ke qen' lulja e bajrakut,
ti ke qenë-o ndera e mikut
edhe mnera e anmikut,
ti ke qen' shtegtar i mirë
me miqsi e dashamirë.
Ty t'ka pyetë e gjith pleqsija,
ty t'ka dashë e gjith malsija,
mjera unë, o Zek Sadrija!

hej!

Dielli i gushtit kur perndoi,
thue dhe ai me dhimb' vajtoi,
e i lshoi vendin nat's pa hanë.

2.

Disa vjet kishin kalue.
Pun't e njerzit kishin ndrrue.
Veçse hallet në katund
s'dukej se po merrnin fund.
Që kur Smaili n'gjak kish ra,
hallet e vuejtje të mëdha
kishte pas' kasolla e tij.

Shëga s'ishte ma fëmi
Qenke rritë e ba si dritë.
Ardhun shtatit si selvi,
porsi zana n'bjeshkë e vrri,
vetlla e saj e drejt' fiskajë,
mollëzat dy molla t'kuqe,
goja e saj dy buz' burbuqe,
me ato dhambët si bilur,
thue se derdhte fjalë e nur...
Shum djelmësha ia vun' synin
e për te shum afshe ndrynin,
e kënduen me qifteli
gjith at mall që kishin n'gji. X
«Moj e mir' që punon n'arë,
sillmi sytë e folma' i fjalë.
Të due mirë e kam me t'dashë.
M'a do zemra t'jetojm' bashkë.
Shegë e ambël, Shegë e kuqe,
falimi-ato dy buz' të 'kuqe!
Shegë, o Shegë, e ambla Shegë,
do të kpus, moj, me gjith degë!»

X Ndër gjith djemt, kryq e tërthuer,
fort u rrek t'a shtinte n'duer
Çun Sokoli i bajraktarit,
djalë i pran' si shkërbe malit.
Shega e urt' veç kish qëllue,
fisni nuk e kish njollue.

Që të gjitha i dinte Smajli,
e shpesh venter edhe e ndali
mos me u vuri në krye të punës,
mos me i dal' përpara dhunës,

sepse Shpendi gjak nuk fali,
e s'ish nder as ish burri
me i turpnae fisin atij...
Pastaj ish pendue ai randë,
fort ndërgjegja e kishte trandë
e me vehte kishte fsha
për të keqen që kish ba.
Shpesh kujtonte miqësinë,
që kish prish' me Zek Sadrinë:
shoqishoqin kishin ndihë
për me mbjellë e për me mihë...
Porse vjet kishin kalue.
Pun't e njerzit kishin ndrrue,
gjaku i derdhun s'ishte falë.
Zeka kishte lan' një djalë,
që n'malsi s'ia gjeje shokun,
që fmi pushkën e kish rrokun.
Po, ky Shpendi i Zek Sadrisë,
ende fmi na ishte nisë
nëpër shtigjet e malsisë,
synin pishë e pushkën ngrehë,
me gjet' Smailin ku qe mshehë
E lëvdonte gjith katundi,
se ish i vjefshëm sa ku mundi,
djalë i prushëm, djalë i mirë,
që s'përkulej në t'vështirë.
N'ato ditët e thatsisë,
kish dal' n'krye t'katundarisë
e i kish dhanë rrugën shtegut
t'asaj vadës s'madhe t'begut;
e si burr' në ball' ai doli,
kur katundit Çun Sokoli

kishte nis' në qaf' me i ra,
 tue i siellë kaq bela
 me dhjetarë e taksidarë
 e ndojher' dhe me xhandarë.

— Ti, or Çuni i bajraktarit,
 po i randohesh fort bujqarit;
 por shiko e ma mos luej,
 se nuk jemi misht e huej,
 porsi kau që bindet n'zgjedhë,
 që ngado mundesh me e sjellë.
 Vadën na e kemi pre:
 duhet t'jetë edhe për ne! —
 Ashtu Shpendi at'herë foli.
 U çudit ai Çun Sokoli
 e përgjigje nuk i dha.

Por ma von n'katund u tha,
se një rreng i randë e priste
Shpend Sadrin' që ashtu po fliste,
tu'i dal' zot katundarisë,
tu'i dhan' zjarr me fjal' malsisë. ✕

3.

✕ Ç'kanë malet që rënkojnë?
Ç'kanë fushat që gjëmojnë?
Borë e madhe paska ra,
randojnë ahat për me u ça,
s'gurgullojnë krojet shtigjesh,
ushtojn' lugjet prej ortiqesh;
vjen stuhija tue shpërthye,
krepa e trungje tue rroklye.
✕ Gjamë e madhe në malsi!
Mjera ti, o moj Shqipni,
se t'u dynd fashisti i zi
me t'robnuë, me t'ba të shkretë,
në kular si kaun zatetë!
Mos ke mbetë vend pa zot?
Mos je ba si prralla mot?
Thue nuk paske burra mbrendë,
burra dheu që me u përmendë,
për shpëtimin tand me rendë?
Thue nuk ke sokola mali
që zot popullit t'i dalin?
Djemt e popullit ban' be.
«Ma mir' vdekun për nën dhe,
se sa gjallë e rob mbi dhe!
Mallkue qoftë ajo pari,
që na shiti me tradhti!»

Në katund u hap një fjalë,
se një djalë i ri kish dalë,
nga qyteti kishte ardhë
në për at dimën e at mardhë.
Për liri me zjarr ai fliste,
katundar't për luftë i thrriste;
me dëshirë ata e dëgjonin,
«partizan» emnit i thonin.
Me të fort na rrinte Shpendi
e kudo që e lyppte vendi,
me të bashkë edhe ky rendi:
ndër kasollet e malsisë,
me çue fjalën e Partisë,
për çlirimin e Shqipnisë.

T'gjiitha kto i kishte ndi
Çun Sokoli belaxhi,
ai që fort e kishte peng
Shpend Sadris' me i ba një rreng,
e jo vetëm Shpend Sadrisë,
porse gjith katundarisë...
Dje me Zogun, sot me Duçen,
Çun Sokoli i luente puçen,
tue marr' pare ar nën dorë;
por tu'u shit' shqiptar n'malsorë;
e, si t'luente ndoi cicmic,
ai i pari ish vesh' milic
me këmish 'të zezë e spic...
Ndaj një nate, nat' pa hanë,
gjith milicët e asaj anë
i kish mbledhë për të zanë
Shpend Sadrin' me partizanë.

S'dij se si, tue ra npër va,
Shega pritën e kish pa,
edhe shpejt, si kish qëllue,
Shkurtës lajmin ia kish çue.
U çudit me vehte Shkurta
për çka bani Shega e urta.
Po përse ajo e ruejtka?
A mos ndoshta për te vuejtka?
I erdh mirë e s'i erdh mirë
dhe i foli me t'vështirë.
— T'paca, Shegë, mori bijë,
se i shpëtove bijt e mij! —
Vrik në shpellë, pa u hutue,
vrapoi djemt me i lajmue.
Mirë u ngjeshën e u gatitën:
partizanët zunë pritën.

Kur te prita njaty doli
me milica Çun Sökoli,
krisi pushka e mitrolozi...
Porsi derrat npër tërthore,
që kur ndijn' pushkën mizore
marrin pyll e marrin shpat,
ashtu frota u hallakat. X
N'ato shtigje, n'ato curra,
po luftonin veç dy burra
— porse dy sa për një çetë —
me niëzet edhe sa vetë.
— Mbahi, cuna, se mbaruem!
zun' milicët me u ngatruem.
Njani truei e tjetri shajë,
mos me dit' se nga t'ia mbajë!
Nesërejt muer fjala dhenë,

se milicët keq u prenë.
Ndër kasolle gjindja thanë:
«Rrofshin trimat partizanë,
që luftojnë për vatanë!»
Emni i tyne, goj' më gojë,
me lahutë zu t'jehojë...

4.

Fill e vetme, Shkurta n'arë
thylene tokë e hidhte farë.
Shpendi larg ndër male tretë,
tue luftue sokol me fletë.
Sa pranvera që kanë ardhë,
ajo s'pau një dit' të bardhë. X
Tue punue me mund e shakreta
kujton idht' si i vojti jeta,
burrin shpesh edhe e kujton
q' mbi vorr të tij ankon,
se e la t're me Shrendin t'vogël,
e ajo s'kish as nanë as motër,
veçse prindt rrogat' në Shkodër.
«Ka plas' toka e më ka qitë!»
thoshte tue u plak' përditë,
si prej mundit, si prej unit,
me iu dhimbt' gurit e drunit
Kur e lodhun del nga puna,
shpesh andrron loke kërcuna
me dal' Shpendi faqe-bardhë,
babës gjakun me ia marrë,
në liri me djal' t'jetojë,
t'a fejojë e t'a martojë
me një çikë, çik' të mirë,

si e kish pas' Zeka dëshirë...
Zemra lokes i gufonte,
për at bir ajo u krenonte
e, tinzisht ,tu'u ruejt' prej bote,
prej mallnjimit derdhte lote...

Kshtu një dit', kur n'mend kto i solh,
si i tërbuem erdh Çun Sokoli.
— Na trego se ku e ke Shpendin.
që tradhtoi fisin e vendin! —
— Mbaje gojën, Çun Sokoli!
brofi Shkurta dhe iu lshue:
— Shpend Sadrija s'ka tradhtue!
Unë e di se n'mal e vrri
po lufton ai për Shqipni.

N'mos besofsh, shko t'a kërkosh!
 U ndez Çuni e turfulloi
 — Zjarr kasolles! — urdhënoi.
 Kur kasolla zjarr ka marrë,
 zemra e lokes u ba varrë,
 por qëndroi edhe këtë herë
 si s'qe dhanun asnjëherë.
 Gjith katundit i erah keq
 për çka lokja hoq e heq,
 edhe e mbajti votër n'votër
 si t'a kishte nanë a motër.
 Me e afrue desh edhe Shega,
 po n'mes tyne ende ish vdekja.

5.

Rreth një zjarri, nën një qetë,
 ka zan' vend e vogla çetë:
 kush këndon, kush kuvendon,
 si mbë nj'an' Shpendi qëndron.
 Ç'e molis e ç'e mundon?
 Në çdo sulm që Shpendi ra,
 ai me fage t'bardhë u nda.
 Tjetër sonte mendon Shpendi:
 larg në fshat kujtimi i rendi,
 kujton nanën, at të mjerën,
 që ende lotët nuk iu terën,
 prit e prit si qyqja verën.
 «Eh, moj loke, lokja e ime,
 që më rrite me mundime,
 kur po vjen-o ajo ditë
 sytë e ballit me t'u zdritë,

me t'u qeshun zemra e bardhë,
Shpendi yt në krah me t'ardhë,
të ndërtojm' kasoll të re,
jeta e re të nis për ne!»
Kshtu po flet me vehte Shpendi,
Djalin nuk e zanka vendi,
për pa u çlirue malsija,
pa u çlirue e gjith Shqipnija.
E i kujtohet edhe i ati,
kur iu vra në arë, i ingrati!
Për hakmarrje zemra i fshan —
por ç'e do se asht partizan!
E, pastaj, nëpër at mni,
si në andërr para tij
u çfaq Shega, Shega e bukur,
jë n'fmini e ndoq si flutur,
prap iu duk se si një ditë,
kishte ardhë ajo pa pritë
me u takue me te në shpellë,
bukë e zemër për t'i sjellë...
Dikur lokes i kish thanë
edhe besën i kish dhanë:
«Do t'a marr, o loke, gjakun,
tatës do t'ia marr un' hakun,
por s'do kthehem io te shpija
për pa u fitue lirija.»
E tashti?... «Kaluen kaq mote
si të dal un' para bote?
Po vjen dita e fitores:
si të dal un' para lokes?
Gjith malsija më shpotit
nën gju kaftin, tue m'a qitë.

Ja t'rroj un', ja Smajl Elezi!, —
ma thot' zemra, ma do erzi.»
Kshtu mendon, kur nen at qetë,
ka zan' vend e vogla çetë.

Në një ças u ndi një za.
Vërtet zani i tij u ndi?
U ngrit Shpendi, s'duroi ma.
Smajl Elezi para tij?
Partizan me yll në ballë?
Si mund t'qe e vërtetë, vallë?
U ter djali nga mënija:
fort e lehtë iu duk alltija —
Edhe Smajli, kur e pa,
shtangu gati për t'u vra...
Por s'qe than' t'u derdhte gjaku:
s'ishte vendi me u marr' haku —
prandaj djali vehten ndali
kur n'mes hyni komisari:
— Jemi, Shpend, në një llogore,
Smajl Elezit epi ndore!
Ne Partija na mëson
që t'a flakim kët zëkon.
Shpejt në sulm të gjithë do bijmë,
t'a çlirojmë bashk' malsinë. —
Edhe çeta u duk se i tha:
«N'besën tonë, o Shpend, ka ra,
prandaj s'asht burri me u vra...»

Heshti Shpendi. Kurr ma zi
vehten nuk e kishte ndi.
Shum net zbardhi pa mbyll' sy,
shpirtin zjarr e zemrën thyje...

Teksa dielli zu të falet,
 krisi pushka, gjëmuen malet.
 Sulen trimat e lirisë
 për çlirimin e malsisë.
 Hitlerjanët morën ikën:
 po, t'numrueme e kan' deikikëm.
 Ata keq e ban' hesapin!
 Tash hesap ata po japin:
 për çka dogjën e shkretuen,
 për çka therën e mjeruen
 në kët tok' të shenjt' shqiptare,
 he ata dalshin, dalshin fare!
 Kqyr si hudhet çeta jonë
 shteg më shteg përmbi kolonë.
 «Para, shok'!» — sulmon i pari
 ndër gjith shokët komisari.
 E mbas tij, porsi rrëfetë
 rendin trimat ton' me fletë;
 rrahin pushtet përtej shtegut,
 rreh mortaja mb'anë bregut.
 Met Halili, plaku i malit,
 me t'u ngia si pika e djalit,
 Marku i Ulejve ngjat tij,
 nam po lanë me trimni.
 Përkrah tyne sulmon Rushja —
 mir' synueka, he i lunt pushka!
 Mir' synoi edhe Xhel Tara,
 partizani i orve t'para,
 por një breshën plumbash ra
 e prej çetës Xhela u nda.

— Amanet, o Rushja ime,
 merrma hakun, qëndro trime.
 Falm' iu shokvet e m'iu thuej
 «Xhela asht gjithmon n'krah t'juej/
 Po agon e bardha ditë!... —
 Kështu foli tue u venitë.
 Me lot gjaku syt iu mbushën,
 zemra por nuk e lshoi Rushen
 e, me hov si kurnjëherë,
 u sul vasha e kalli tmerrë...
 Edhe Smajli zemër shkamb,
 mbi anmiq kërdi po ban.
 Në tërthore mbas një shkrepit,
 nuk qe kokrra e rrfes' që shkrepit,
 por qe bomba e Smajl Elezit
 që në shej' fort mirë ndezi.

— Ndalo, Çun, o qen i lig,
 se nuk ke ma kah me ikë! —
 N'grahma t'fundit, Çun Sokoli
 idhtas dhjetshen fill e nxori
 edhe Smajlin, kur e pa,
 mori shejë e n'krah i ra.
 Fiktë u rrxue at-herë Smajli
 si një lis në shpat t'një mali.
 Po nuk mbet i vetëm burri,
 se n'at cas, si orr! te curri
 fluturim ia behu Shpendi:
 shokut t'luftës, n'ndihmë i rendi!
 Me rub' t'vet ia lidhi plagën,
 me dor' t'vet i letoi flakën.
 e kur Smajli i pa përanë,
 lot të val' për faqe i ranë...

7

Zbardhi dita e fitores,
 Shpendi erdhi në krah të lokes,
 Gjith katundi duel e e priti;
 Lokes ftyra n'gaz i ndriti.
 Zu t'ia puthi sytë e ballit
 — s'mund i priti lot e mallit —
 e i ligjroi pastaj tu' e rrokë:
 — T'pasë lokja me gjith shokë!
 Lumja lake, bir, për ty,
 që m'i çele kta dy sy,
 që m'ia zbardhe vehtës faqen,
 m'solle, bir, lirinë e paqen....
 që m'a mbushe, bir, shtëpinë —
 ndër për mue e gjith malsinë. —

Sa fort Shpendi qenka çmallë:
loken ngrykas e ka marrë
e me miq e shokë asht falë.
Vetëm, Shega, ndej' te ara, —
desh dhe ajo t'i dalë para
e t'i thot' dy fjalë shpirti,
porse vehten çika e priti...
Loke Shkurtës, t'a kish pa;
kjo për shtat s'do t'i kish ra... —
Shpendi e vrejti me dëshirë —
t'kish qen' vetëm, do e kish thirrë,
kishte pas' çka t'i ligjrojë
dora-dorë e goj' për gojë —
por ende diçka e pengonte
e as me e kqyr' ma nuk guxonte...

— x —
Kaluen dit e kaluen net,
lokja zu e nuk po flet.
Shpendi loken e muer pranë
edhe e pyeti: — Ç'ke, moj nanë?
Mos t'vjen keq që s'kem kasollë?
A mos tjetër t'keq ka ndodhë?
Thuejma, nanë, e mos ki dert,
sot nuk je ma e mbetun shkret! —
— Besa, bir, fort jam mërzitë,
jo për ksoll' që s'kem goditë
po për t'shkretin kam një varrë,
se ti gjakun s'ia ke marrë, —
A kam ftyr' të dal n'malsi?
Si t'duroj gjith kët shpoti,
unë, grueja e atii t'mirit? —
kshtu i përgjegji lokja t'birit.
Me at mllëf që kishte mbrendë,

kurr ma rand' s'i kish kuvendë.
Shpendi nis t'a marr' me t'butë,
t'i tregojë urtë e urtë,
se si kohnat kishin ndrrue,
se si lufta i kish bashkue,
porse lokja s'mori vesh
e as me fol' ma gjat' nuk desh.

8

Ç'po këndojn' bylbylat pyllit,
gjegjen tingujt e një fyllit,
gurgullon një gurr' nga maja,
ndihen zilet tej në pllaja,
shushurisin lis e ah
kur nojtiku gjithë kah
përkëdhelë gjënë e gjallë,
ambëlcsisht si në përrallë
e që zemrën t'a çon peshë!

Sa i lum e i lir' të jeshë
n'vëdin t'and me njerzit t'uej,
t'mos punosh ma për të huej,
po për vehte e popull t'lrë
e t'androsht për dit' ma t'mirë,
si ç'andrron sot Shpend Sadrija
qysh do jet' katundarija.
Komisari i pat ligjrue
se si u duhet me mësue
katundarvet, me u bashkue,
që të bajn' një ar' të madhe
nga të vogëlat livadhe:
«Shum pengesa do të dalin,

por armiqi s'do mund t'a ndalin
hovin e katundarisë
për në rrugën e lumnisë
si në tokën e Rusisë...»
Me këtë andërr t'bukur n'jetë,
sa shumë shok' në fshat kish gjetë.
Kjo e ndezte at në punë
e s'iu dhimbte asnjë mund,
por me gaz jeta iu mbushte
shpejt këtë andërr t'a përmbushte.
Me këtë andërr thell në shpirt
i kish lind' dashnija e dëlirë
për at Shëgën, që s'iu ndante
kudo ishte e çdo gja bante...
Mall, o mall, që zjen në gji,
kush provoi veç mund e dij
se sa dhimbje e andje je,
sa fuqi në jetë ke.
Po, këtë mall, me tinguj fylli
këndon Shpendi e e ndjek bylbyli
me ato jehe t'ambla pylli...
Mall i zjartë, o mall i parë,
qysh të banke kangatar!
Ja në mrizin e një lisi
këtë kangë Shpendi ujdisi:

«Moj e mira n'at rudinë,
kullot bjeshkës pa travinë!
Moj e mir', që del në shkamb,
larg e njoh un zanin tand.
Në mjedis të gushtit t'verës
ngjitem lart në maje t'bjeshkës,
por nën shkozë as nën mullanxë,

nuk po t'gjej, o moj fëllanxë!»
Kangën Shpendi e këndoi
porse kanga e tradhtoi,
se, pa pritë e pa kujtue,
u duk Shega tue ba dru...
S'e mashtronin sytë Shpendin,
zemra nuk ia mbante shendin,
U skuq Shega në fytyrë
kur e pa tue e këqyrë...
Se çka thanë e çka nuk thanë
e di pylli aty përanë...
ndoshta besën ata dhanë...

Perndoi dielli. Doli hana.
 Kush po vjen-o ndër kto ana?
 Te shtënia e Shpend Sadrisë,
 viin' këshillat e malsisë.
 Met Halili, shtatdhiet' vieç,
 që la nam si burr' në Rec,
 — me t'u duk' si dialë i ri —
 ai këshillave u ka nri.
 — A do miq, o i zoti i sht'pisë? —
 — Mirsevini! — u thot' Shpendi.
 U shtrë pija, u shtrë kuvendi.

Met Halili foli i pari:
 — Mirse t'gietëm, o Shpend djali!
 Na e gëzofsh shtëpinë e re
 edhe shpejt një nuse t're!
 Ne Partija na çoi fjalë,
 si zakon që e ka malsija,
 me t'u lutë, o Shpend Sadrija,
 Smajlit gjakun me ia falë. —
 Mbas tui folën, mbarë e mbarë,
 burra t'urtë e kuvendarë:
 Zef Kol Ujka, lulja e Hotit,
 trim dai, si t'parët motit,
 nioh' për iet' që çoi ndër male
 kundër t'huejve e bairaktarve;
 Marku i Ulejve nga Shala,
 t'cilit larg i ka shkue fjala,
 hoj për besë e për mejdane,
 hoj për sulme partizane;
 edhe ai Pjetri i Ndue Kolgjinit,

që kish ardh' prej Dukagjinit
e që burrit i vdiq djali
partizan n'kto kreshia mali.
— Ka ardh' koha me u pajtue,
shoq me shoq me u miqesue,
tash qi kem' fitue lirine,
t'a luizojmë bashk' Shqipninë
At-her' Shpendi tha kjo rjalë:
— Mbasi ju kështu gjyket,
fjalën n'vend Partisë ia çuet:
gjaku Smajlit i qott'falë! —
Te gjith burrat, çue në kambë,
dorën Shpendit ia kan' dhanë.
Kola e Fjetri ma nuk presin:
shkojnë e marrin Smajl Elezin.
Smajli t'falun ka kerkue,
Shpendin, Shkurtën ka qafue
edue burrat radh' mbas rradhe.
Pastaj shtruve asht darka e madhe.
Fasli Rexha, prej Kopliku,
që dikur qe shoku e miku
i vet' Zekes, tha at-herë:

— Si zakon që e kem' për nder,
kem' pieqnue ndërmjet vehtes
t'ju krushkojm për jet' të jetës. —
— Me gjith zemer, o i Koplik,
due t'a kem un' Shpendin mik —
gjegji Smajli — e si kem' ndodhë,
të urdhnoni në kasollë! —

Sheh kta burra t'vjefshëm lokja,
e me vehte u mendueka —
sakt që kohnat paskan ndrrue,

sakt që lufta i ka bashkue
e ka nisë jeta e re,
Mjeri Zek', që libet n'dhe!
Në kuvend pastaj ka ardhë:
— Burra, qofshi faqebardhë,
jua shpërblefshim me të mirë,
si ju zemra u ka dëshirë! —

Me grim burrat e kan' pritë.
Met Halili at-herë asht ngritë:
— Sa ka mali lule maji,
aq të mira i urojm' së pari
ktij konaku djal' mbas djali,
e ne plegva n'donjë t'mirë,
mos harro i me na thirrë,
që t'a çojm' nga një potir... —

Kaloi dimni, erdh pranvera,
e një dit', si rrallëhera,
në katund u mblodh njerzija:
Shpendit nusja i erdh te sht'pija.
Shega e bukur ndriti sht'pinë
e gazmoi të gjith njerzinë.
U këdën kangë, u hoqën valle —
Kangë e valle, punë-e-madhe —
edhe për që ishin thirrë,
nuk cuen një, por shumë potirë...

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETTI"
SHKODER

Çmimi